

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция:

Министерство на образованието и науката

Нормативен акт: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение на Наредбата за приобщаващото образование

Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет

Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:

Лице за контакт:

Грета Ганчева - директор на дирекция „Приобщаващо образование“ в Министерството на образованието и науката

Телефон и ел. поща:

тел.: 02 9217 437

e-mail: g.gancheva@mon.bg

1.Проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Проблем: „Необходимо е заложените в Наредбата за приобщаващото образование действащи правила относно отсъствието на ученика по уважителни причини от училище да бъдат актуализирани и усъвършенствани с оглед намаляване на административната тежест“

В чл. 62, ал. 1 от Наредбата за приобщаващото образование са разписани случаите, в които ученикът може да отсъства от училище по уважителни причини:

т.1. По медицински причини, за което представя медицински документ до 3 учебни дни след връщането си в училище, издаден от общопрактикуващ лекар или от лекар в лечебно заведение;

т. 2. Поради участие в други дейности извън процеса на училищното образование, като състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други, при представяне на документ от спортния клуб, в който ученикът членува, от организаторите на дейностите, от институцията, от името на която участва в тях, и след потвърждение от родителя;

т. 3. До 3 учебни дни в една учебна година въз основа на мотивирано писмено заявление от родителя до класния ръководител;

т. 4. До 7 учебни дни в една учебна година с предварително разрешение на директора на училището въз основа на мотивирано писмено заявление от родителя, в което подробно се описват причините за отсъствието.

Разписаното правило в цитираната т. 4 от Наредбата за приобщаващото образование носи ненужна административна тежест за директорите, които при сега действащия текст трябва да дадат разрешение за отсъствието на ученика съгласно мотивираното искане на родителя. Това не допринася за въвеждането на ефективни правила за отсъствие по уважителни причини, а по-скоро води до излишни процедури, при които

се стига до забавяне и обременяване на процеса. Отчетена трябва да бъде възможността на родителите самостоятелно да преценяват кога е налице необходимост от отсъствие на ученика поради причини от личен и семейно-битов характер, които могат да бъдат например: временно неразположение на детето; лични, семейни и фамилни събития и ангажименти; наложителни пътувания и др.

Такава възможност понастоящем е дадена в чл. 62, ал. 1, т. 3 от наредбата, но допустимите дни са само три за една учебна година, което е крайно недостатъчно с оглед дългия период от време и разнообразието от динамични обстоятелства, които могат да наложат отсъствие на ученика по преценка и искане не неговия родител. Следва да се отбележи, че директорът основава решението си дали причината е основателна на личната си преценка, което крие известен риск от разнопосочни решения в идентични случаи и създаване на напрежение между директор, родители и ученици при евентуален отказ.

За учебната 2023/2024 година беше въведена дигитализацията на медицинските документи за уважаване на отсъствията на учениците от училище по медицински причини, като това по никакъв начин не промени процесите и правилата, съществували в образователната система до момента. Тази дигитализация на документ за уважаване на отсъствията на ученика по медицински причини има за основна задача улесняване на процеса на администриране на електронните дневници и на процесът по извиняване на отсъствия допуснати по здравословни причини. Към момента в МОН са постъпили потвърждения от редица училища в страната за намалената административна тежест в това отношение. Все пак вследствие на тази промяна възниква необходимост от изменение на чл. 62, ал. 1, т. 1 от Наредбата за приобщаващото образование и актуализация на текста в посока изпращането на медицинския документ от общопрактикуващия лекар по електронен път.

Въз основа на гореизложените обстоятелства възниква необходимост от изменение на конкретни текстове от чл. 62 от Наредбата за приобщаващото образование.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Разрешаването на проблема не може да се осъществи в рамките на съществуващото законодателство, чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите

Описаното в раздел „Проблеми за решаване“ изисква целева промяна в относимия нормативен акт, който в конкретния случай е Наредбата за приобщаващото образование. Училищата издават свои вътрешни правилници, но те са с по-нисък ранг от наредбата, като за прилагането на целените изменения трябва да се измени на първо място наредбата и евентуално след това училищата да пристъпят към актуализация на вътрешните си правилници.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Неприложимо.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки.

2. Цел:

Целите, които се преследват с предложените изменения в Наредбата за приобщаващото образование са следните:

Обща цел:

- Усъвършенстване и модернизиране на правилата, които регламентират отсъствието на ученика по уважителни причини.

Конкретни цели:

- Да се даде възможност на родителите за определен брой дни самостоятелно да определят кога възниква необходимост от отсъствие на детето им по уважителни причини;
- Да се намали ненужната административна тежест в училищата, свързана с разрешителния режим по отношение молбата на родителите за отсъствие на съответния ученик;
- В случаите на отсъствия по медицински причини да се дигитализира, съответно облекчи процеса по предоставяне на документа, удостоверяващ здравословното състояние на ученика.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Очаква се предложените промени в Наредбата за приобщаващото образование да окажат въздействие върху следните заинтересовани страни:

- Учениците в системата на училищното образование - по данни на НСИ за учебната 2022 – 2023 г. общият брой на учениците е **709 490**.
- Родителите и семействата на учениците, които са пряко заинтересовани нормативните правила, касаещи отсъствието от училище по уважителни причини;
- Училищата и техните директори – по данни на НСИ за учебната 2022 – 2023 г. общият им брой е **2 369**;
- Педагогическите специалисти в системата на предучилищното и училищното образование – по данни на НСИ за учебната 2022 –2023 г. броят на преподавателския персонал в общообразователните и професионалните училища е **67 837**;
- Лекарите, които в случай на приемане на настоящата законодателна инициатива, ще изпращат по електронен път към училището медицинския документ, отразяващ състоянието на ученика. По данни на НСИ актуални към 16.06.2023 г. лекарите в страната са **29 599**;
- Министерството на образованието и науката като институция, провеждаща държавната политика в областта на образованието.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

При избор на вариант, характеризиращ се с непредприемане на абсолютно никакви действия, текущото положение ще се запази, в резултат на което идентифицираният проблем не би се разрешил. По този начин наредбата няма да се актуализира и синхронизира с дигитализацията на медицинските документи, свързана с отсъствията на учениците от училище по медицински причини, която се прилага от 1 октомври 2023 г. Освен това ще продължи ненужната административна тежест, която е вследствие на сегашното задължение на директорите да се произнесат по молбата на родителите за отсъствие на детето им по уважителни причини.

На база анализа на наличните данни следва да се обобщи, че Вариант 1 не е препоръчителен за решаване на идентифицирания проблем.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При приложението на този вариант не се идентифицират положителни въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Както вече бе посочено при избора на този вариант няма да се регламентира възможността за електронно изпращане на медицинския документ, което несъмнено е по-бърз, лесен и сигурен начин в сравнение с физическото представяне на документа. Също така няма да се премахне излишното задължение на директорите да се произнасят по всяка молба на родителите, което допълнително увеличава многото им административни задачи по управление на образователната институция. Наред с това не би се създавала адекватна възможност на родителите самостоятелно да определят кога е налице необходимост от отсъствие на детето им по причини от лично естество.

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на Вариант 1 няма да окаже влияние върху МСП.

Административна тежест: няма

1.1. опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Инициатива за регулаторни мерки с приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение на Наредбата за приобщаващото образование.

В отговор на идентифицирания проблем се предлага приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за изменение на Наредбата за приобщаващото образование и по-конкретно в чл. 62 от нормативния акт, в който е регламентирана уредбата за отсъствие на учениците по уважителни причини.

По конкретно с проекта на акт се предлага изменение, с което се осигурява възможност родителят самостоятелно да взема решение по отношение на отсъствията на неговото дете в образователната система в случаи на семейни събития, лични и фамилни ангажименти, наложителни пътувания, временно неразположение на детето и др. и това да се случва в уведомителен режим по отношение на училището чрез класния ръководител, а не в разрешителен от директора, с което се намалява и административната тежест. В този смисъл се премахва разрешителният режим от страна на директора на образователната институция по отношение на отсъствията на ученика от училище до 7 учебни дни в една учебна година с предварително разрешение на директора на училището въз основа на мотивирано писмено заявление от родителя, в което подробно се описват причините за отсъствието.

С новата реакция се предлага дните в една учебна година, в които ученикът може да отсъства от училище по уважителни причини въз основа на мотивирано писмено заявление от родителя до класния ръководител, да се увеличат от 3 на 15. Увеличението на дните е адекватно спрямо продължителността на учебната година и разнообразието от ситуации, които могат да възникнат и предизвикат отсъствие на ученика.

С оглед въведената дигитализация на медицинския документ за уважаване на отсъствията на ученика по медицински причини се уточнява и редът на подаване на този документ, а именно по електронен път, с което се преустановява представянето му на хартиен носител от родителя в училището, като така се облекчават и родителите.

Следва да се отбележи, че иницираните промени в нормативния акт са предхождани от активен диалог между всички заинтересовани страни, като в МОН са проведени редица срещи с представители на Министерството на здравеопазването, омбудсмана на Република България, както и с представители на неправителствения сектор.

Прилагането на мерките, предвидени за изпълнението на Вариант 2, ще реши описания проблем. В този смисъл се препоръчва избора и приложението му.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Чрез прилагането на този вариант ще се прецизират и осъвременят процедурите по администриране на документите, които са обективирали уважителните причини за отсъствието на ученика. Медицинският документ вече няма да се подава физически, а по електронен път, което облекчава всички и прави процеса по-бърз и сигурен. Същевременно, с отмяната за разрешителния режим ще се намали административната

тежест за директорите на училищата. Не на последно място за родителите промяната също ще донесе положителен ефект, като ще се отчете правото им сами да преценяват кога има необходимост детето им да отсъства от училище по уважителни причини.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В хода на извършените проучвания не се установяват отрицателни въздействия върху заинтересованите страни. Направеното предложение за изменение на Наредбата за приобщаващото образование няма да окаже негативно влияние върху реализирането на целите на Постановление № 100 на МС от 08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (обн. - ДВ, бр. 50 от 2018 г.; изм. и доп., бр. 82 от 2019 г.). Също така няма да бъдат нарушени принципите за равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик, както и за равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, залегнали в Закона за предучилищното и училищното образование.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: няма

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на Вариант 2 няма да окаже влияние върху МСП.

Административна тежест: Вариант 2 няма да окаже въздействие върху административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3 „Нерегулативна намеса“ - В конкретния случай този вариант е неприложим, тъй като решаването на проблема е възможно единствено чрез изменение на действащата нормативна уредба.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	Цел: Усъвършенстване и модернизирание на правилата, които регламентират отсъствието на ученика по уважителни причини.	3	1
Ефективност	Цел: Усъвършенстване и модернизирание на правилата, които регламентират отсъствието на ученика по уважителни причини.	3	1

Съгласуваност	Цел: Усъвършенстване и модернизиране на правилата, които регламентират отсъствието на ученика по уважителни причини.	3	1
----------------------	--	---	---

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите: ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението; ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи; съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По идентифицирания проблем се установи, че изборът на Вариант 2 и предприемане на регулаторни мерки би бил най-подходящ за прилагане.

Аргументите за това са свързани със следното:

- 1. Вариант 2 се отличава с най-висока степен на ефективност, във връзка с неговата целесъобразност и с най-висок потенциал за постигане на целите.**
- 2. Вариант 2 се характеризира с най-висока степен на ефикасност сред идентифицираните варианти на действие с оглед на ефекта за заинтересованите страни и за обществото.**
- 3. Вариант 2 съдържа най-голям потенциал за изпълнение на държавната политика, насочена към осигуряването на качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик.**

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

Прилагането на Вариант 2 няма да въздейства по отношение на административната тежест.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да
- Не

Прилагането на Вариант 2 няма да засегне съществуващи регулаторни режими и услуги.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Да

Не

Прилагането на Вариант 2 няма да доведе до създаване на нови регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Проектът на Постановление не засяга МПС.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са налице потенциални рискове от прилагането на Вариант 2.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

- Да
 Не

Не се изисква извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици.

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. [Наредба за приобщаващото образование;](#)
2. [Закон за предучилищното и училищното образование;](#)
3. [Новина от официалния сайт на МОН;](#)
4. [Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България \(2021 - 2030\);](#)
5. [Официален сайт на НСИ.](#)

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Грета Ганчева, директор на дирекция „Приобщаващо образование“ в Министерството на образованието и науката

Дата: 22.01.2024 г.

Подпис:

X

Грета Ганчева
Директор на дирекция ПО